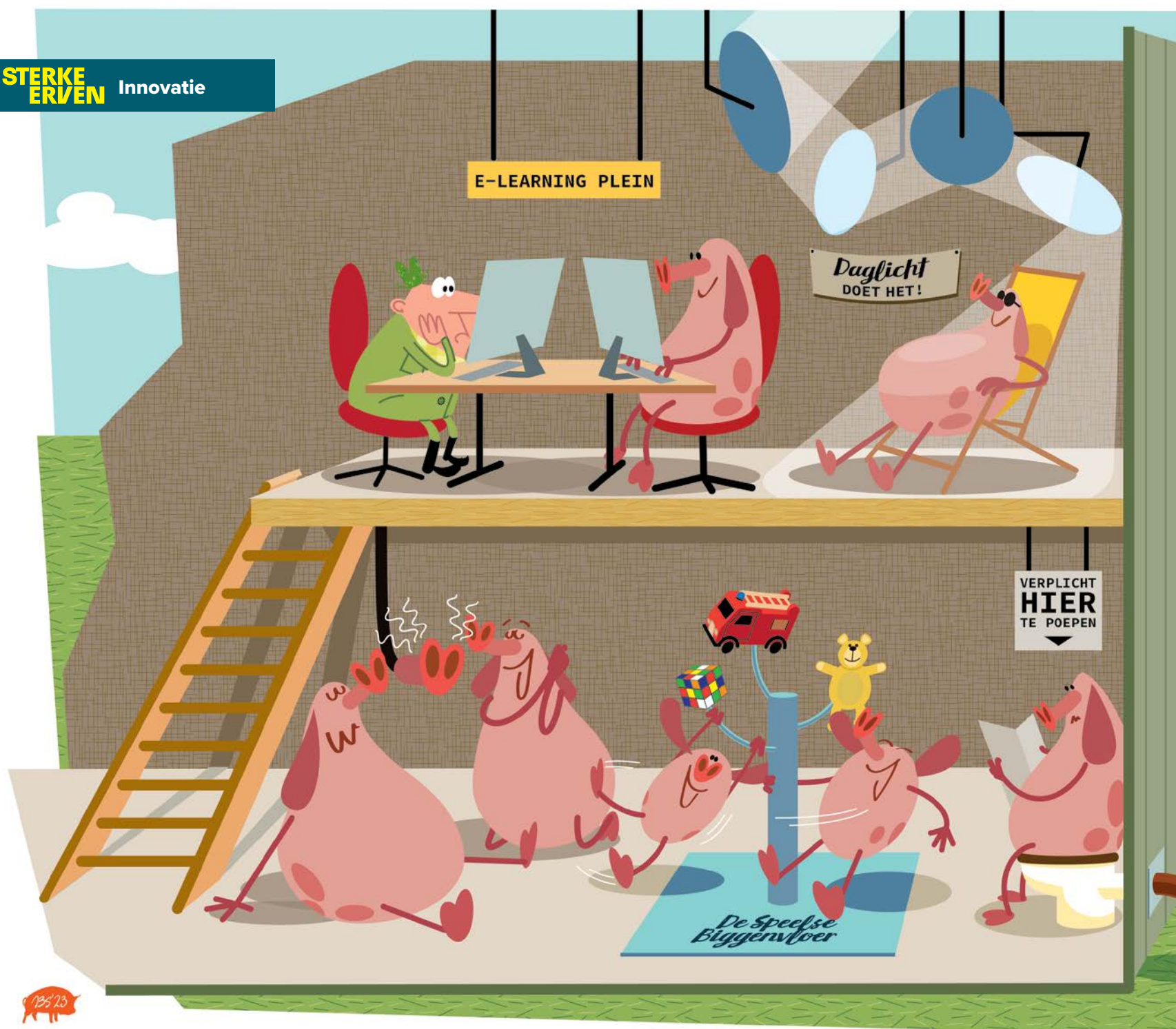

In de spotlights: de finalisten van HBIVV

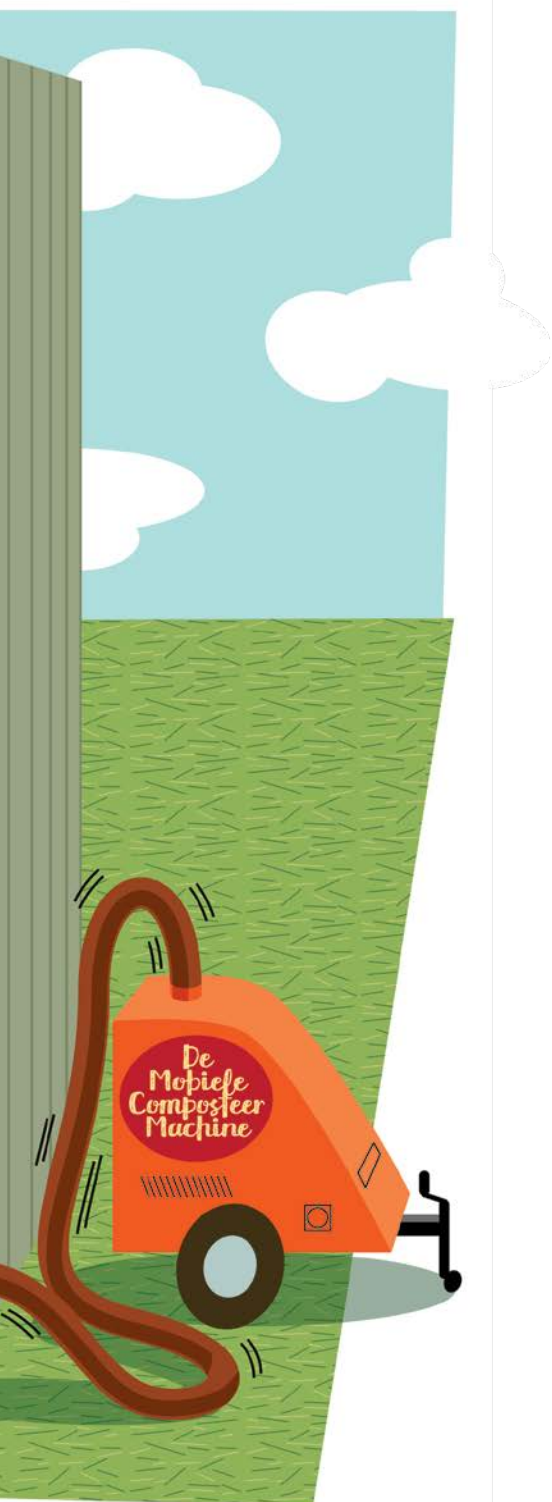
‘Een idee zonder poeha dat een groot verschil maakt’

De finalisten van Het Beste Idee van Varkensland 2023 zijn bekend! De inzendingen tonen de innovatiekracht van de sector in optima forma; het gaat om ideeën die op termijn mogelijk echt van waarde kunnen zijn voor de praktijk en de varkenshouderij naar een hoger plan kunnen tillen. Twee finalisten brengen hun innovatie voor het voetlicht en delen hun ervaringen en verwachtingen.

Tekst: Ank van Lier | Beeld: Hans Swaep, Susan Rexwinkel, Gerard Burgers

Finale HBIVV

De finale van Het Beste Idee van Varkensland 2023 vindt plaats op 16 november aanstaande bij Aeres Hogeschool in Dronten (FL). Hier zullen ook pitchvideo's van de finalisten worden getoond. Meer informatie en/of weten hoe u de finale kunt bijwonen? Kijk op <https://hetbesteideevanvarkensland.nl/finale-2023/>

De 'Voedselplaat' van Dick Wermink is een idee rechtstreeks uit de praktijk.

Dat de innovaties die meedingen naar Het Beste Idee van Varkensland (HBIVV) vaak rechtstreeks uit de praktijk komen, blijkt wel uit de vinding van Dick Wermink uit Witharen (OV). Hij dingt dit jaar met zijn 'Voedselplaat' mee naar de titel. „Ik run een bedrijf met 1.550 zeugen inclusief eigen aanfok”, vertelt hij. „In de bedrijfsvoering probeer ik steeds te kijken hoe zaken anders, efficiënter en makkelijker kunnen. Ik wil het steeds een beetje beter doen en het ook makkelijker maken voor mijn personeel. Daarbij vind ik het gewoon leuk om bezig te zijn met innovatie; nieuwe dingen te bedenken. Misschien ga ik me hier in de toekomst – wanneer ik het bedrijf heb overgedragen aan mijn opvolger – wel fulltime op richten. Want innoveren kost veel tijd, heel veel tijd.” Wermink is er daarnaast van overtuigd dat

innoveren nodig is om als sector een gezonde toekomst te houden. „Nieuwe vergunningen worden nauwelijks nog afgegeven, dus is het zaak om de bestaande situatie te verbeteren en te zorgen dat de dieren zich lekker voelen in de huidige stallen. Want hoe beter ze in hun vel zitten, hoe beter ze produceren. Daarbij helpt innoveren in dierwelzijn om als sector een 'license to produce' te houden.”

Slijten klauwen

De 'Voedselplaat' is volgens de varkenshouder een relatief eenvoudig hulpmiddel om het dierwelzijn in bestaande gespeende biggenstallen met kunststof roostervloeren te verbeteren. Wermink werkt op zijn eigen bedrijf al een jaar of zes met deze platen die zijn gemaakt van beton en een afmeting hebben van 1,10 bij 1,10 meter. De ondernemer maakte zelf een mal

“

Door innoveren in dierwelzijn houdt de sector een 'license to produce'

om ze te produceren. „Ik begon hier eigenlijk noodgedwongen mee, naar aanleiding van een opmerking van een handelaar. Op een zachte roostervloer slijten de klauwen van een big nauwelijks waardoor de dieren lange nagels en O-benen krijgen. De handelaar gaf aan dat dit regelmatig tot problemen leidde op de vleesvarkensbedrijven waar de biggen terecht kwamen. Hier kwamen ze met hun gevoelige klauwen op een betonvloer te staan, wat

Rainier van Gelderen: „Geurtherapie kan wellicht ook een rol spelen in staartbijten.”

sneller voor problemen en kreupelheid zorgde. Dat was voor mij reden om de Voedselplaat te ontwikkelen.”

Voor de fun

De varkenshouder deed eigenlijk ‘bij wijze van grap’ mee aan Het Beste Idee van Varkensland’. „Er kwamen hier vaker mensen in de stal, die vroegen: ‘wat heb jij daar liggen?’ Ik dacht daarop: laat ik eens meedoen, ‘voor de fun’. En nu sta ik zomaar in de finale. Maar ik vind de voedselplaat zelf ook een mooi ding; je krijgt een lach op je gezicht als je ‘m ziet!’” Wermink hoopt dat HBIVV hem kan helpen bij de verdere doorontwikkeling en het op de markt brengen van de innovatie. „Nu zijn er nog geen collega’s die met de plaat werken, maar daar komt in de toekomst hopelijk verandering in. De kracht ligt erin dat het gaat om een relatief eenvoudig idee, zonder poeha, dat echt een groot verschil maakt.”

Proef met geurtherapie

Gaat het bij de Voedselplaat al om een heel concrete innovatie, bij finalist Rainier van Gelderen is op dit moment nog louter sprake van een idee. Van Gelderen staat voor het tweede jaar op rij in de finale van HBIVV, dit jaar met de innovatie ‘Een neus voor lange staarten’. Het idee is om, door middel van een sprinkler, feromonen te verspreiden. Deze geur moet ervoor te zorgen dat de dieren zich beter voelen en kan staartbijten mogelijk voorkomen of inperken, geeft Van Gelderen aan. „Via mijn bedrijf Porc Business kom ik vaak op varkensbedrijven. Op een bedrijf deed ik een half jaar geleden een proef met de inzet van geurthe-

rapie na het hergroeperen van biggen bij spenen. Dit deed ik op een eenvoudige manier door feromonen – die een bewezen rustgevendende werking hebben bij varkens – over de biggen te sprayen. Dit sorteerde effect: bij de behandelde biggen was sprake van de helft minder rangorde- en territoriale gevechten.” Door de uitkomsten van de proef realiseerde Van Gelderen zich dat er wellicht méér mogelijk is met deze toepassing, ook in relatie tot lange staarten. „Tijdens een bijeenkomst over het verbod op couperen in 2030 en het werken met lange staarten, werd aangegeven dat veel aspecten op orde moeten zijn om staartbijten te voorkomen. Voeding, klimaat, hokbezetting, et cetera. Maar dan nóg kan het mis gaan. Toen ontstond bij mij het idee dat geurtherapie wellicht ook een rol kan spelen in het voorkomen van staartbijten. Mijn proef heeft immers laten zien dat biggen rustiger zijn rondom het spenen. De kans is groot dat dit dan ook het geval is op andere uitdagende momenten. Ofwel: geurtherapie kan wellicht een extra handvat vormen om staartbijten tegen te gaan, of helpen om problemen met staartbijten niet te laten escaleren.”

Deuren open

Hier hoopt hij meer inzicht in te krijgen door zijn deelname aan HBIVV. „Je krijgt immers hulp om een idee verder te ontwikkelen. Daarnaast wil ik praktijkbedrijven gaan zoeken die met deze innovatie willen gaan experimenteren. Ik ben blij dat ik, dankzij mijn finaleplek bij HBIVV, de kans krijg om de potentie verder uit te zoeken. Op deze manier gaan er diverse deuren open.”

De andere HBIVV-finalisten

Naast de finalisten die in dit artikel aan het woord komen, zijn ook de volgende drie ideeën in de race voor Het Beste Idee van Varkensland 2023. Daarnaast zal eind september het winnende studententeam als zesde finalist aan het rijtje worden toegevoegd.

(Bij)verlichting via daglichtbuis – Roy Janssen (mede-oprichter Natuurlijk Daglicht)

Janssen kwam op het idee om een lichtsensor en aparte ledlampen langs de daglichtbuizen te plaatsen, waarmee een gegarandeerde lichtopbrengst kan worden gerealiseerd. Dit leidt tot een vermindering van het energieverbruik en verbetert de verlichting voor de dieren.

www.leerpleinkpv.nl – Stichting Kennis Platform Varkenshouderij (KPV)

Het idee betreft hier om een digitale omgeving, waar varkenshouders, medewerkers en studenten ‘een leven lang kunnen ontwikkelen’. In samenwerking met onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven ontsluit dit platform diverse leermiddelen, waaronder e-learnings, aankondigingen van fysieke bijeenkomsten, webinars en korte introductievideo’s.

De mobiele composteerinstallatie (Mobile Bio-Converter) – Lindert Verhagen

Dit idee omvat een flexibele installatie voor compostering en hygiënisering van mest, bedoeld voor de verwerking en verwaarding van varkensmest.